

Υπόθεση C-21/22

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

7 Ιανουαρίου 2022

Αιτούν δικαστήριο:

Sąd Okręgowy w Opolu (Πολωνία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

10 Δεκεμβρίου 2021

Προσφεύγουσα:

OP

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Αντικείμενο της διαδικασίας ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου αποτελεί η εξέταση διοικητικής ένστασης που άσκησε η OP κατά της άρνησης αναπληρωτή συμβολαιογράφου στην Πολωνία να καταρτίσει συμβολαιογραφική πράξη, ήτοι να καταρτίσει, επ' ονόματι Ουκρανής υπηκόου, συμβολαιογραφική διαθήκη που να περιέχει διάταξη περί καθορισμού του ουκρανικού δικαίου ως εφαρμοστέου δικαίου στο σύνολο της κληρονομικής διαδοχής και περί τροποποίησης της σειράς της κληρονομικής διαδοχής δυνάμει του ουκρανικού δικαίου.

Αντικείμενο και νομική βάση του προδικαστικού ερωτήματος

Το αιτούν δικαστήριο διατυπώνει δύο ερωτήματα. Με το πρώτο ερώτημα ζητείται να καθοριστεί εάν το άρθρο 22 του κανονισμού 650/2012, που παρέχει στον κληρονομούμενο το δικαίωμα επιλογής του δικαίου της ιθαγένειάς του ως δικαίου το οποίο διέπει το σύνολο της κληρονομικής διαδοχής, εκτείνεται και σε υπήκοο τρίτης χώρας. Με το δεύτερο ερώτημα ζητείται -σε περίπτωση που υπάρχει σε ισχύ διμερής συμφωνία μεταξύ κράτους μέλους και τρίτου κράτους στην οποία δεν ρυθμίζεται το ζήτημα της επιλογής του δικαίου, αλλά προβλέπεται το εφαρμοστέο δίκαιο- να καθοριστεί η αλληλεπίδραση μεταξύ της συμφωνίας αυτής και του κανονισμού 650/2012 και η επιρροή της ιεράρχησης των κανόνων αυτών στη δυνατότητα επιλογής του δικαίου, δυνάμει του άρθρου 22, σε

συνδυασμό με το άρθρο 75 του κανονισμού 650/2012, από τον συγκεκριμένο υπήκοο τρίτης χώρας.

Προδικαστικά ερωτήματα

- 1) Έχει το άρθρο 22 [του κανονισμού (ΕΕ) 650/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων, την αποδοχή και εκτέλεση δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής και την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου (ΕΕ 2012, L 201, σ. 107], την έννοια ότι ένα πρόσωπο που δεν είναι πολίτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει δικαίωμα να επιλέξει το δίκαιο της ιθαγένειάς του ως δίκαιο το οποίο διέπει το σύνολο της κληρονομικής διαδοχής;
- 2) Έχει το άρθρο 75, σε συνδυασμό με το άρθρο 22 του κανονισμού 650/2012, την έννοια ότι, σε περίπτωση όπου διμερής συμφωνία μεταξύ κράτους μέλους και τρίτης χώρας δεν ρυθμίζει την επιλογή του δικαίου στην κληρονομική διαδοχή, αλλά καθορίζει το εφαρμοστέο στην κληρονομική διαδοχή δίκαιο, ο υπήκοος της εν λόγω τρίτης χώρας που διαμένει σε κράτος μέλος το οποίο δεσμεύεται από τη διμερή αυτή συμφωνία μπορεί να επιλέξει το εφαρμοστέο δίκαιο;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

ΣΛΕΕ: άρθρο 81, παράγραφος 2, στοιχείο γ΄,

Κανονισμός (ΕΕ) 650/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων, την αποδοχή και εκτέλεση δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής και την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου (στο εξής: κανονισμός), αιτιολογική σκέψη 38· άρθρα 22, 75

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Πολωνο-ουκρανική σύμβαση, της 24ης Μαΐου 1993, για τη δικαστική συνδρομή και τις έννομες σχέσεις σε υποθέσεις αστικού και ποινικού δικαίου, που συνήφθη στο Κίεβο στις 24 Μαΐου 1993 (Dz.U. του 1994, αριθ. 96, θέση 465): άρθρα 36, 37

Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. Prawo prywatne międzynarodowe (νόμος της 4ης Φεβρουαρίου για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο) (Dz.U. του 2011, αριθ. 80, θέση 432): άρθρο 66a

Ustawa z 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie (νόμος της 14ης Φεβρουαρίου 1991 περί συμβολαιογραφικού κώδικα) (Dz. U. του 1991, αριθ. 22, θέση 91): άρθρα 81, 81a, 82, 83

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (νόμος της 17ης Νοεμβρίου 1964, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας) (Dz.U. του 1964, αριθ. 43, θέση 296, στο εξής: ΚΠολΔ): άρθρο 366

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Η OP, η οποία έχει αποκλειστικά την ουκρανική ιθαγένεια και κατοικεί στην Πολωνία, είναι συνιδιοκτήτρια κατοικίας στην Πολωνία από κοινού με τον σύζυγό στο πλαίσιο του συστήματος κοινοκτημοσύνης των συζύγων. Ζήτησε από συμβολαιογράφο στην Πολωνία να καταρτίσει συμβολαιογραφική διαθήκη η οποία να περιέχει διάταξη περί καθορισμού του ουκρανικού δικαίου [ως εφαρμοστέου δικαίου στην κληρονομική διαδοχή] και περί τροποποίησης της σειράς της κληρονομικής διαδοχής δυνάμει του δικαίου αυτού.
- 2 Στις 10 Ιουλίου 2020 ο αναπληρωτής συμβολαιογράφος αρνήθηκε την κατάρτιση της συμβολαιογραφικής πράξης για τον καθορισμό του ουκρανικού δικαίου ως εφαρμοστέου, διαπιστώνοντας ότι η επιλογή του ουκρανικού δικαίου στη διαθήκη είναι αντίθετη με τον νόμο, και συγκεκριμένα με το άρθρο 81 του νόμου περί συμβολαιογραφικού Κώδικα.
- 3 Η OP προσέφυγε ενώπιον του αναπληρωτή συμβολαιογράφου, ο οποίος, επιληφείς διοικητικής ένστασης στο πλαίσιο άσκησης της εξουσίας του επανεξέτασης των αποφάσεών του, προσπάθησε να κινήσει σχετική προδικαστική διαδικασία, αλλά με διάταξη της 1ης Σεπτεμβρίου 2021 στην υπόθεση OKR, C-387/20, η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως κρίθηκε ως απαράδεκτη από το Δικαστήριο. Κατόπιν τούτου, ο αναπληρωτής συμβολαιογράφος απέρριψε τη διοικητική ένσταση.
- 4 Η OP άσκησε προσφυγή ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου. Ζήτησε την ακύρωση της απορριπτικής απόφασης στο σύνολό της και την υποβολή προδικαστικού ερωτήματος ενώπιον του Δικαστηρίου.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 5 Ο αναπληρωτής συμβολαιογράφος, προς στήριξη της άρνησής του να καταρτίσει τη συμβολαιογραφική πράξη, επέστησε την προσοχή, αφενός, στο προσωπικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού. Στο πλαίσιο αυτό παρέπεμψε στη δεσμευτική - κατά την άποψή του- γι' αυτόν διάταξη του Sąd Okręgowy w Opolu (περιφερειακού δικαστηρίου του Opolu, Πολωνία), της 28ης Φεβρουαρίου 2020, το οποίο, αποφαινόμενο σε υπόθεση με παρόμοια πραγματικά περιστατικά, αναγνώρισε ότι, κατά το άρθρο 22 του κανονισμού, η δυνατότητα επιλογής δικαίου κράτους μέλους ως εφαρμοστέου δικαίου στο σύνολο της κληρονομικής διαδοχής παρέχεται αποκλειστικά και μόνο σε υπηκόους των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ένδειξη ότι ο κανονισμός δεν έχει εφαρμογή επί υπηκόων τρίτων χωρών αποτελεί, κατά τη γνώμη του εν λόγω δικαστηρίου, η αιτιολογική

σκέψη 38, πρώτη φράση, του κανονισμού, που κάνει λόγο για την επιλογή δικαίου στην κληρονομική διαδοχή από πολίτες της Ένωσης, καθώς και το άρθρο 81, παράγραφος 2, στοιχείο γ', ΣΛΕΕ, ήτοι η νομική βάση για την έκδοση του κανονισμού, σύμφωνα με το οποίο ο κανονισμός αποτελεί μέσο με σκοπό τη διασφάλιση της συμβατότητας των κανόνων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη όσον αφορά την άρση των συγκρούσεων ως προς το εφαρμοστέο δίκαιο και τη δικαιοδοσία.

- 6 Αφετέρου, ο συμβολαιογράφος τόνισε την υπεροχή των διμερών συμφωνιών μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών έναντι του κανονισμού, δυνάμει του άρθρου 75 του κανονισμού. Η πολωνο-ουκρανική διμερής συμφωνία της 24ης Μαΐου 1993, για τη δικαστική συνδρομή και τις έννομες σχέσεις σε υποθέσεις αστικού και ποινικού δικαίου, δεν προβλέπει τη δυνατότητα επιλογής εφαρμοστέου δικαίου σε υποθέσεις κληρονομικής διαδοχής. Το άρθρο 37 της πολωνο-ουκρανικής συμφωνίας ορίζει το εφαρμοστέο δίκαιο σε υποθέσεις κληρονομικής διαδοχής, προβλέποντας ότι εφαρμοστέο στην κληρονομική διαδοχή όσον αφορά την κινητή περιουσία της προσφεύγουσας είναι το ουκρανικό δίκαιο, ως δίκαιο του κράτους ιθαγενείας της (παράγραφος 1), ενώ ως προς την ακίνητη περιουσία εφαρμοστέο είναι το δίκαιο του κράτους του τόπου της ακίνητης αυτής περιουσίας (παράγραφος 2). Επομένως, δεν είναι δυνατή η ενότητα του καθεστώτος της κληρονομικής διαδοχής.
- 7 Με την προσφυγή ενώπιον του δικαστηρίου η ΟΡ προβάλλει εσφαλμένη ερμηνεία των άρθρων 22 και 75 του κανονισμού.
- 8 Αναφορικά με το άρθρο 22, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού, η προσφεύγουσα τόνισε πως, κατά το γράμμα της εν λόγω διάταξης, «ένα πρόσωπο» δύναται να επιλέξει ως εφαρμοστέο σε υπόθεση κληρονομικής διαδοχής το δίκαιο του κράτους του οποίου έχει την ιθαγένεια. Εφιστά επίσης την προσοχή στο γεγονός ότι το άρθρο 22 του κανονισμού περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο III του κανονισμού, το οποίο περιέχει κανόνες σύγκρουσης οικουμενικού χαρακτήρα. Κατά το άρθρο 20 του κανονισμού 650/2012, το δίκαιο που καθορίζεται από τον κανονισμό εφαρμόζεται ακόμη και αν δεν πρόκειται για δίκαιο κράτους μέλους. Η ΟΡ είναι της άποψης ότι τούτο αφορά και την επιλογή του δικαίου σύμφωνα με το άρθρο 22 του κανονισμού.
- 9 Αναφορικά με το άρθρο 75 του κανονισμού, το οποίο προβλέπει ότι ο κανονισμός «δεν θίγει την εφαρμογή» συμφωνιών μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών, η ΟΡ θεωρεί ότι η παράλληλη ισχύς του κανονισμού και μιας τέτοιας συμφωνίας δεν σημαίνει ότι οι πολωνικές αρχές πρέπει να εφαρμόσουν σε πολωνο-ουκρανική υπόθεση κληρονομικής διαδοχής τους κανόνες σύγκρουσης που απορρέουν από αυτή τη συμφωνία στην περίπτωση κατά την οποία καθορίζουν το εφαρμοστέο δίκαιο δυνάμει αντικειμενικών κριτηρίων σύνδεσης. Εφόσον το άρθρο 37 της πολωνο-ουκρανικής συμφωνίας δεν μνημονεύει το ζήτημα της επιλογής του εφαρμοστέου στην κληρονομική διαδοχή δικαίου, τότε δεν μπορεί να υπερισχύσει έναντι του άρθρου 22 του κανονισμού 650/2012, το οποίο ρυθμίζει τη συγκεκριμένη περίπτωση και επιτρέπει την επιλογή του δικαίου.

- 10 Η ΟΡ επισημαίνει επίσης ότι η άρνηση κατάρτισης διαθήκης περιέχουσας διάταξης περί επιλογής του ουκρανικού δικαίου στην Πολωνία είναι κατά μείζονα λόγο αδικαιολόγητη, καθόσον τέτοια διαθήκη θα μπορούσε να συνταχθεί σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος (μη δεσμευόμενο από την επίμαχη σύμβαση με την Ουκρανία) και ότι η άρνηση αυτή οδηγεί σε κατάτμηση της κληρονομιάς, αντίθετη προς την αρχή της ενότητας της κληρονομιάς, η σημασία της οποίας υπογραμμίστηκε με την απόφαση του Δικαστηρίου Kubicka, C-218/16.
- 11 Ο αναπληρωτής συμβολαιογράφος, αποφαινόμενος επί της διοικητικής ένστασης εξέφρασε την άποψη ότι η πολωνο-ουκρανική συμφωνία δημιουργεί χωριστό καθεστώς καθορισμού του εφαρμοστέου δικαίου σε υποθέσεις κληρονομικής διαδοχής, το οποίο στο σύνολό του υπερισχύει του καθεστώτος του κανονισμού, συμπεριλαμβανομένου και του άρθρου 22 του κανονισμού αυτού.
- 12 Εντούτοις, ο αναπληρωτής συμβολαιογράφος επέστησε την προσοχή και στο γεγονός ότι η αναγνωρισμένη και στη θεωρία υπεροχή της ως άνω σύμβασης, η οποία συνεπάγεται την κατάτμηση του εφαρμοστέου δικαίου (διαφορετικού για τα κινητά και διαφορετικού για τα ακίνητα), καθιστά εξαιρετικά δυσχερή τη σύνταξη διαθήκης για πολλούς Ουκρανούς υπηκόους που κατοικούν στην Πολωνία. Λαμβανομένης υπόψη της συστημικής σημασίας του επίμαχου στην υπό κρίση υπόθεση νομικού προβλήματος, ο αναπληρωτής συμβολαιογράφος στήριξε το αίτημα της ΟΡ περί υποβολής προδικαστικού ερωτήματος ενώπιον του Δικαστηρίου.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της αποφάσεως περί παραπομπής

- 13 Όσον αφορά το πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο εφιστά αρχικά την προσοχή στο γεγονός ότι στις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στην υπόθεση OKR, C-387/20, η Ουγγρική Κυβέρνηση, η Πολωνική Κυβέρνηση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμφώνησαν ότι το άρθρο 22 του κανονισμού παρέχει σε μη υπήκοο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τη δυνατότητα να επιλέξει ως δίκαιο που θα διέπει το σύνολο της κληρονομικής διαδοχής του το δίκαιο τρίτου κράτους, την ιθαγένεια του οποίου έχει το συγκεκριμένο πρόσωπο κατά τον χρόνο πραγματοποίησης της επιλογής του ή κατά το χρόνο του θανάτου. Παραπέμποντας στο άρθρο 366 του ΚΠολΔ το δικαστήριο καταλήγει βεβαίως στο συμπέρασμα ότι η προμνησθείσα απόφαση του Sąd Okręgowy w Opolu (περιφερειακού δικαστηρίου του Opolu), της 28ης Φεβρουαρίου 2020, η οποία ερμηνεύει το προσωπικό πεδίο εφαρμογής του άρθρου 22 του κανονισμού υπό την έννοια ότι αυτό περιορίζεται μόνον στους τους υπηκόους κρατών μελών και αποκλείει, κατά τη γνώμη του αναπληρωτή συμβολαιογράφου, τη δυνατότητα κατάρτισης της ζητούμενης συμβολαιογραφικής πράξης, δεν είναι δεσμευτική εν προκειμένω. Παρά ταύτα, το αιτούν δικαστήριο κρίνει αναγκαία την εναρμόνιση της νομολογίας επί του υπό κρίση ζητήματος και υποβάλλει προς τούτο το πρώτο ερώτημα ενώπιον του Δικαστηρίου.

- 14 Όσον αφορά το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο παραπέμπει αρχικά στις θέσεις που εξέφρασαν η Ουγγρική Κυβέρνηση, η Πολωνική Κυβέρνηση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με τις παρατηρήσεις τους στην υπόθεση OKR, C-387/20, από τις οποίες προκύπτει απόκλιση ως προς την ερμηνεία του άρθρου 75 του κανονισμού. Σύμφωνα με τη θέση της Ουγγρικής Κυβέρνησης, ο εν λόγω κανονισμός δεν δύναται να επηρεάζει την εφαρμογή διεθνών συμβάσεων, στις οποίες ένα ή περισσότερα κράτη μέλη είναι μέρη κατά τον χρόνο έκδοσης του εν λόγω κανονισμού και οι οποίες αφορούν τα ρυθμιζόμενα από τον κανονισμό θέματα· σε τέτοια περίπτωση, το εφαρμοστέο δίκαιο πρέπει, κατά την άποψη της, να καθοριστεί αποκλειστικά βάσει των κανόνων σύγκρουσης της εν λόγω σύμβασης, ενώ όταν η διμερής σύμβαση «σιωπά» αναφορικά με την επιλογή του δικαίου, ο υπήκοος τρίτου κράτους που διαμένει σε κράτος μέλος συμβαλλόμενο στη σύμβαση δεν έχει δικαίωμα επιλογής καθεστώτος κληρονομικής διαδοχής. Η Επιτροπή επίσης αναγνώρισε ότι, όταν διμερής σύμβαση συναφθείσα μεταξύ κράτους μέλους και τρίτης χώρας καθορίζει το εφαρμοστέο δίκαιο στην κληρονομική διαδοχή βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, μη επιτρέποντας στα μέρη να επιλέξουν άλλο εφαρμοστέο δίκαιο, η επιλογή δικαίου από υπήκοο τρίτης χώρας δεσμευόμενης από τέτοια συμφωνία αποκλείεται. Ωστόσο, η Πολωνική Κυβέρνηση εξέφρασε την αντίθετη άποψη ότι, σε περίπτωση κατά την οποία η διμερής σύμβαση μεταξύ κράτους μέλους και τρίτης χώρας δεν ρυθμίζει την επιλογή του δικαίου στην κληρονομική διαδοχή αλλά απλώς καθορίζει το εφαρμοστέο στην κληρονομική διαδοχή δίκαιο, ο υπήκοος της τρίτης αυτής χώρας που κατοικεί στο συμβαλλόμενο στην εν λόγω διμερή σύμβαση κράτος μέλος μπορεί να επιλέξει το δίκαιο της τρίτης αυτής χώρας, τούτο δε ακόμη και αν το δίκαιο του επιλεγέντος κράτους δεν προβλέπει επιλογή του εφαρμοστέου δικαίου σε υποθέσεις κληρονομικής διαδοχής.
- 15 Δεύτερον, το αιτούν δικαστήριο κρίνει ότι και στην Πολωνία δεν υπάρχει ενιαία ερμηνεία του άρθρου 75 του κανονισμού. Εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι, κατά την άποψη της Πολωνίας, ως ενός εκ των συμβαλλομένων μερών στην προμνησθείσα σύμβαση του 1993, η παράλειψη πρόβλεψης της δυνατότητας επιλογής εφαρμοστέου δικαίου στην κληρονομική διαδοχή ήταν εσκεμμένη από τα συμβαλλόμενα κράτη στη σύμβαση αυτή. Αν τούτο θεωρηθεί αυθεντική ερμηνεία εκ μέρους οντότητας που συνήψε και υπέγραψε την εν λόγω σύμβαση, παραμένει ακόμη να καθοριστεί αν οι ως άνω διατάξεις της σύμβασης του 1993 ερμηνεύονται με παρόμοιο τρόπο από την Ουκρανική Κυβέρνηση. Ταυτόχρονα το αιτούν δικαστήριο εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι στις 19 Μαΐου 2014 υπεγράφη η Συμφωνία Σύνδεσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Ουκρανίας, αφετέρου. Όπως προκύπτει από το άρθρο 24, παράγραφος 1, αυτής, η Ουκρανία και η Ευρωπαϊκή Ένωση συμφώνησαν να αναπτύξουν περαιτέρω τη δικαστική συνεργασία σε αστικές και ποινικές υποθέσεις και την προσέγγιση της ουκρανικής νομοθεσίας προς το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 16 Παραπέμποντας στην πολωνική θεωρία για το ζήτημα αυτό, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, στο πλαίσιο της ερμηνείας του άρθρου 66a του *ustawa z dnia 4*

lutego 2011 r. Prawo prywatne międzynarodowe (νόμου της 4ης Φεβρουαρίου 2011 για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο), ορισμένοι συγγραφείς αναγνωρίζουν την υπεροχή του κανονισμού έναντι των διμερών συνθηκών που συνήψε η Πολωνία με τη Λευκορωσία, τη Ρωσία και την Ουκρανία. Σύμφωνα με άλλη άποψη, τα ζητήματα της σχέσης μεταξύ του κανονισμού και των συνθηκών επιλύονται από τον ίδιο τον κανονισμό περί κληρονομικής διαδοχής στο άρθρο 75, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, δυνάμει του οποίου τα ζητήματα αυτά εξαιρέθηκαν από το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού.

- 17 Εν συνεχεία το αιτούν δικαστήριο, αναφερόμενο στο ιστορικό θέσπισης του άρθρου 75 του κανονισμού, υπενθυμίζει ότι κατά την αρχική του διατύπωση το άρθρο ήταν λακωνικό και ξεκάθαρο, αναγνωρίζοντας την υπεροχή των διεθνών συμβάσεων σε περίπτωση σύγκρουσης διατάξεων, με την επιφύλαξη των συμβάσεων που συνήφθησαν μεταξύ των κρατών μελών που εφαρμόζουν τον κανονισμό και οι οποίες υποχωρούν έναντι αυτού, κάνοντας παράλληλα παραπομπή στο νυν άρθρο 307 ΣΕΚ, που επισημαίνει την ανάγκη εξάλειψης πιθανών ασυνεπειών μεταξύ της Συνθήκης και των διατάξεων των συμβάσεων με τρίτες χώρες, παραπομπή την οποία ο νομοθέτης τελικά δεν υιοθέτησε.
- 18 Αναλύοντας τα επιχειρήματα που συνηγορούν υπέρ της υπεροχής του κανονισμού, το αιτούν δικαστήριο εγείρει κάποια ακόμα ζητήματα: μεταξύ άλλων, την ενδεχόμενη διάκριση εις βάρος των κατοίκων της ΕΕ που δεν είναι υπήκοοι κρατών μελών της ΕΕ και τον αναχρονιστικό χαρακτήρα των κανόνων σύγκρουσης σε πολλές διεθνείς συμβάσεις. Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται επίσης, υπό το πρίσμα της μέχρι τούδε νομολογίας του Δικαστηρίου, μήπως η ελευθερία επιλογής του εφαρμοστέου δικαίου πρέπει να θεωρηθεί ως αναγκαίος πυλώνας της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις.
- 19 Επιπλέον, το αιτούν δικαστήριο εκφράζει την ανησυχία ότι, αν δεν γίνει δεκτή η υπεροχή του κανονισμού, υπάρχει ο κίνδυνος, λόγω των διμερών συμβάσεων που έχουν συναφθεί, διάφορα κράτη μέλη που εφαρμόζουν τον κανονισμό να αντιμετωπίζουν διαφορετικά τη διαδοχή του κληρονομούμενου από απόψεως σύγκρουσης νόμων. Η Πολωνία δεσμεύεται με τέσσερις τρίτες χώρες από διμερείς συμβάσεις που δεν προβλέπουν την επιλογή του δικαίου και οι οποίες περιέχουν κανόνες σύγκρουσης σε υποθέσεις κληρονομικής διαδοχής, χώρες των οποίων πολλοί υπήκοοι κατοικούν στην Πολωνία: την Ουκρανία, τη Λευκορωσία, τη Ρωσία, το Βιετνάμ (αλλά και με κράτη που προήλθαν από την πρώην Γιουγκοσλαβία και δεν αποτελούν κράτη μέλη, την Κούβα, τη Λιβύη, τη Βόρεια Κορέα και τη Μογγολία). Η δε Γερμανία δεσμεύεται από τέτοιου είδους συμβάσεις με την Τουρκία, το Ιράν και τα κράτη που προήλθαν από την ΕΣΣΔ. Η Αυστρία, από την άλλη, με κράτη που προήλθαν από την πρώην Γιουγκοσλαβία που δεν αποτελούν κράτη μέλη, με το Ιράν και τη Ρωσία. Η ενιαία λύση στο ζήτημα της ιεραρχίας των εξεταζομένων κανόνων φαίνεται, επομένως, ουσιώδης υπό το πρίσμα τόσο της έννομης τάξης πολλών κρατών μελών όσο και της ομοιομορφίας του κοινού συστήματος κανόνων σύγκρουσης που θεσπίστηκε στο πλαίσιο της ενοποίησής τους αλλά και αναγκαία για τη διασφάλιση της

ομοιομορφίας της ερμηνείας στο σύνολο του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής του κανονισμού.

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ